

सहसंचालक तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालय,

शासकीय तंत्र निकेतन परिसर, गाडगे नगर, अमरावती ४४४ ६०३

E-mail:-roamravati@dtemaharashtra.gov.in

Website: www.jdroamt.org

Ph.No. : (०७२१) २५७३०२७, २५७२५७७

Fax No. : (०७२१) २५७ ७९१३

क्रमांक :- विकाअ/शिक्षण/डीबीटी/२०१८/२९१६

दिनांक :-

०७ DEC 2018

प्रति,

प्राचार्य,

सर्व विनाअनुदानित व्यावसायिक अभ्यासक्रम चालविणा-या संस्था,
अमरावती विभाग, अमरावती.

विषय :- सन २०१८-१९ च्या खरीप हंगामातील दुष्काळ घोषित केलेल्या मंडळातील तंत्रशिक्षण
संचालनालयाच्या अखत्यारीतील अभ्यासक्रमाकरीतांचे विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ
करण्याबाबत.

संदर्भ :- १. मा. संचालक, तंशिस., म.रा., मुंबई यांचे पत्र क्रमांक :-
२अ/एडीएम/२०१८/१५६४ दि. ६ डिसेंबर २०१८.

सोबत मा. संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, म.रा., मुंबई यांचे पत्र व त्यासोबत उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,
मंत्रालय, मुंबई यांचे सन २०१८-१९ च्या खरीप हंगामातील दुष्काळ घोषित केलेल्या मंडळातील तंत्रशिक्षण
संचालनालयाच्या अखत्यारीतील अभ्यासक्रमाकरीतांचे विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबतचे शासन निर्णय
जोडलेले आहे. कृपया त्याचे अवलोकन करावे व त्याप्रमाणे आपल्या स्तरावर कार्यवाही करावी.

(6) १४

(डॉ. डी.क्षी. जाधव)
सहसंचालक तंत्रशिक्षण,
अमरावती.

- प्रत :-**
- १. मा. कुलगुरु, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापिठ, अमरावती यांना माहीती व आवश्यक कार्यवाहीकरीता सादर.
 - २. उपसचिव, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, नागपुर.
 - ३. प्रोग्रामर, तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, अमरावती यांना संकेतस्थळावर टाकण्यासाठी.

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,

३, महापालिका मार्ग, पत्रपेटी क्रमांक १९६७, मुंबई ४०० ००१.

दूरध्वनी - २२६२०६०१/२२६९०६०२/२२६४११५०/२२६४११५१

फॉक्स - २२६९ २१०२.

E-Mail: desk2a@dtmh.maharashtra.gov.in Internet: <http://www.dtmh.maharashtra.gov.in>

महत्वाचे

क्रमांक : २आ/एडीएम/२०१८/१४२९

दिनांक :

6 DEC 2018

प्रति,
सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय
मुंबई, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती, नागपुर,

विषय :- सन २०१८-१९ च्या खरीप हंगामातील दुष्काळ घोषित केलेल्या मंडळातील तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारीतील अभ्यासक्रमांकरिताचे विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत...

- संदर्भ :**
- १) शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण २०१८/ प्र.क्र.३८९/ तांशि-४, दिनांक ५.११.२०१८
 - २) शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण २०१८/ प्र.क्र.३८९/ तांशि-४, दिनांक २०.११.२०१८
 - ३) संचालनालयाचे पत्र क्रमांक २आ/एडीएम/२०१८/१४२९, दिनांक ६.११.२०१८

वरील विषयाबाबत कळविण्यात येते की, शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्रमांक एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/म-७, दिनांक २३.१०.२०१८ अन्वये राज्यातील सन २०१८ च्या खरीप हंगामातील Trigger-2 लागू झालेल्या१८० तालुक्यांमध्ये दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती जाहीर करण्यात आली आहे. त्याकरिता काही सवलती लागू करण्यास शासनाने मंजूरी दिली होती. आता त्या विभागाच्या शासन निर्णय महसूल व वन राज्यातील एकूण २६८ महसूली मंडळामध्ये दुष्काळ घोषित करून सवलती मंजूर करण्यास शासनाची मंजूरी देण्यात आली आहे. यामध्ये शालेय /महाविद्यालयीन परीक्षा शुल्कात माफी ही सवलत समाविष्ट आहे. (सोबत प्रत जोडली आहे)

महसूल विभागाच्या दिनांक २३ ऑक्टोबर २०१८ च्या शासन निर्णयास अनुसरून संदर्भधीन दिनांक ५.११.२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील सन २०१८ च्या खरीप हंगामातील Trigger-2 लागू झालेल्या१८० तालुक्यातील जे विद्यार्थी तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारीतील विविध अभ्यासक्रमांकरिता प्रवेशित झाले असतील अशा विद्यार्थ्यांचे संबंधित विद्यापीठाचे/महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाचे चालू शैक्षणिक वर्षातील परीक्षा शुल्क माफ करण्यात यावे असे आदेशित केले होते. संचालनालयाने या संदर्भात दिनांक ६.११.२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये तसे आपणास अवगत केलेले आहे.

आता तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील अभ्यासक्रमांकरिता शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये परीक्षा शुल्क माफीची योजना शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्रमांक एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/म-७, दिनांक ६.११.२०१८ नुसार दुष्काळग्रस्त म्हणून घोषित केलेल्या २६८ महसूली मंडळातील गावांमधील रहिवासी असलेल्या विद्यार्थ्यांकरिता लागू करण्यात आली आहे. तसेच २०१८ या

वर्षामध्ये यापुढे महसूली व वन विभागाने अन्य तालुक्यांमध्ये / मंडळामध्ये दुष्काळ जाहीर केल्यास अशा गावांतील विद्यार्थ्यांना परीक्षा शुल्क माफीची ही योजना लागू राहील.

या अनुबंगाने शासनाने पुढील आदेश दिलेले आहेत.

9. चालू वर्षी राज्य शासनाने दुष्काळग्रस्त म्हणून जाहीर केलेल्या गावांतील रहिवासी असलल्या विद्यार्थ्यांने तो त्या दुष्काळग्रस्त गावातील रहिवासी असल्याच्या पुराव्यासह परीक्षा शुल्क माफीसाठी संबंधित संस्थेकडे अर्ज करणे आवश्यक राहील. संबंधित संस्थेने असे अर्ज तपासून त्यांच्या शिफारशीसह संबंधित विद्यापीठाकडे / मंडळाकडे पाठविणे आवश्यक राहील.
2. राज्य शासनाने दुष्काळ घोषित केलेल्या गावातील विद्यार्थ्यांकडून संबंधित विद्यापीठाने / स्वायत्त संस्थेने / मंडळाने कोणत्याही स्वरूपाचे परीक्षा शुल्क आकारू नये.
3. संबंधित विद्यापीठाने / स्वायत्त संस्थेने / मंडळाने दुष्काळग्रस्त भागातील परीक्षा शुल्क माफीच्या योजनेसाठी पात्र असलेल्या विद्यार्थ्यांकडून चालू शैक्षणिक वर्षासाठी परीक्षा शुल्क यापूर्वीच आकारले असेल तर अशा विद्यापीठाने / स्वायत्त संस्थेने / मंडळाने सदर विद्यार्थी
 - अ) राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेअंतर्गत पात्र असल्यास ५० टक्के शुल्क परत करावे.
 - ब) सदर विद्यार्थी राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेअंतर्गत पात्र नसल्यास म्हणजे त्या विद्यार्थ्याचा प्रवेश संरथास्तरावरील असल्यास त्या विद्यार्थ्यास १०० टक्के परीक्षा शुल्क परत करावे.
4. ज्या विद्यार्थ्यांना राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेअंतर्गत परीक्षा शुल्काची ५० टक्के रक्कम प्राप्त होईल आणि त्याने विद्यापीठाकडे / महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाकडे परीक्षा शुल्क अद्याप भरले नसेल त्या विद्यार्थ्यांने ही रक्कम १५ दिवसाच्या आत संबंधित विद्यापीठे / मंडळाकडे / स्वायत्त संस्थेकडे जमा करणे आवश्यक राहील.
५. इतर अटी व शर्ती शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्रमांक एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/ ७,दिनांक ६.११.२०१८ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे राहतील. म-

वरील सूचना आपल्या अधिनस्त असलेल्या सर्व पदविका, पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमांच्या संस्थांच्या तात्काळ निर्दर्शनास आणण्यात याव्यात.

(डॉ.अभय याघ)

संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

प्रत:

१. मा.सचिव, महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई यांना माहितीसाठी सविनय सादर
२. सचिव, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, मुंबई यांना माहिती व उचित कार्यवाहीसाठी
३. कार्यासन क्रमांक २, ३, १०, १८ मुख्य कार्यालय मुंबई यांना माहिती व आवश्यक कार्यवाहीसाठी

तालुक्यातील तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या
अखत्यारीतील अभ्यासक्रमांकरीताचे विद्यार्थ्यांचे
परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.३८९/तांशि-४
मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : ०५ नोव्हेंबर, २०१८

- संदर्भ :**
- १) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण विभाग क्रमांक एफईडी-१५९२/१२०२/(११३२)/सांशि-५,
दिनांक १८/१०/१९९३
 - २) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/म-७,
दिनांक २३/१०/२०१८
 - ३) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, क्रमांक शुल्क-५२१८/प्र.क्र.४९३/मांशि-२,
दिनांक ३/११/ २०१८

प्रस्तावना :-

संदर्भ क्र.२ येथील महसूल व वन विभागाने निर्गमित केलेल्या दिनांक २३/१०/२०१८ च्या
शासन निर्णयान्वये राज्यातील सन २०१८ च्या खरीप हंगामातील Trigger-२ लागू झालेल्या १८०
तालुक्यांमध्ये दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती जाहिर करण्यात आली आहे. त्याकरीता काही सवलती लागू
करण्यास शासनाची मंजूरी देण्यात आली आहे. या सवलतीमध्ये शालेय/महाविद्यालयीन परीक्षा
शुल्कात माफी, ही एक सवलत अंतर्भूत आहे.

शासन निर्णय-

महसूल व वन विभागाच्या दिनांक २३/१०/२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या
आदेशानुसार तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारीतील अभ्यासक्रमांकरीता विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क
माफ करण्याकरीता शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

- (१) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/म-७, दिनांक
२३/१०/२०१८ अन्वये राज्यातील सन २०१८ च्या खरीप हंगामातील Trigger-२ लागू झालेल्या
१८० तालुक्यातील जे विद्यार्थी तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारीतील विविध
अभ्यासक्रमांकरीता प्रवेशित झाले असतील अशा विद्यार्थ्यांचे संबंधित विद्यापीठाचे/महाराष्ट्र
राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाचे चालू शैक्षणिक वर्षातील परीक्षा शुल्क माफ करण्यात यावे.
- (२) ही परीक्षा शुल्क माफीची योजना राज्याचा अधिवासी असलेल्या व रुपये ८.०० लाख या
मर्यादेपर्यंत कुटुंबाची वार्षिक उत्पन्न मर्यादा असलेल्या विद्यार्थ्यांकरीता लागू राहिल.

- (३) राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत पात्र विद्यार्थ्यांना या योजनेतर्गत ५०% परीक्षा शुल्क अनुज्ञेय असल्याने विद्यार्थ्यांना केवळ ५०% परीक्षा शुल्क माफी अनुज्ञेय राहील.
- (४) ही सवलत खालील विद्यार्थ्यांना लागू असणार नाही-
- ज्या विद्यार्थ्यांना शासनाच्या अन्य शैक्षणिक सवलतीनुसार १०० टक्के परीक्षा शुल्क माफीची सवलत उपलब्ध आहे.
 - जे विद्यार्थी त्याच परीक्षेस दुसऱ्यांदा बसले असतील.
 - जे विद्यार्थी बहिरस्थ (External) म्हणून नोंदले असतील.
 - ज्या विद्यार्थ्यांचे पालक शहरात प्रत्यक्ष राहतात, नोकरी-धंदा करतात, परंतु त्यांच्या नांवे गावी शेत जमिन आहे अशा विद्यार्थ्यांना

(५) या परीक्षा शुल्क माफी मुळे होणारा खर्च विहित कार्यपद्धतीनुसार भागवणे आवश्यक राहिल.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१८११०५१६५०४२५७०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Sanjay A.
Dharurkar

Digitally signed by Sanjay A. Dharurkar
DN:cmLN_government Of Maharashtra, ou-Higher and
Technical Education, Department, ovsuk, cn=Sanjay A. Dharurkar
2.5.4.2.0=637145d193db65c713e94fe5da71c5cbm-21411478
b7c64d138630b9c76ae7a2, cn=Sanjay A. Dharurkar
Date: 2018.11.13 12:25:59 +05'30'

(संजय औ. धारुरकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- संचालक, कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे
- कुलगुरु, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, ता.मागणगांव, जि.रायगड
- संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९, खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१
- सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये (सर्व), (संचालक, तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत)
- संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण, मुंबई, खेरवाडी, वांद्रे (पूर्व), मुंबई
- सहसंचालक, उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालये (सर्व)

१०) सर्व जिल्हाधिकारी

११) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई / नागपूर

१२) महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई / नागपूर

१३) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई

१४) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई

१५) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

१६) उप सचिव (मशि/विशि/अर्थसंकल्प), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

१७) अवर सचिव (तांशि-३/ विशि-३), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

१८) कक्ष अधिकारी (मशि-२/मशि-४/तांशि-५/तांशि-६/साशि-१), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

१९) सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे स्वीय सहायक

२०) निवडनस्ती/तांशि-४.

सन २०१८-१९ च्या खरीप हंगातील दुष्काळ घोषित केलेल्या मंडळातील तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारितील अभ्यासक्रमांकरीताचे विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.३८९/तांशि-४
मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई ४०००३२.
दिनांक : २० नोव्हेंबर, २०१८

- संदर्भ :**
- १) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण विभाग क्रमांक एफईडी-१५९२/१२०२/
(११३२)/सांशि-५, दिनांक १८ ऑक्टोबर, १९९३
 - २) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक एससीवाय-
२०१८/प्र.क्र.८९/म-७, दिनांक २३ ऑक्टोबर, २०१८
 - ३) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, क्रमांक शुल्क-५२९८/
प्र.क्र.४९३/मशि-२, दिनांक ३ नोव्हेंबर, २०१८
 - ४) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक एससीवाय-
२०१८/प्र.क्र.८९/म-७, दिनांक ६ नोव्हेंबर, २०१८

प्रस्तावना :

महसूल व वन विभागाने संदर्भ क्र.२ येथील दिनांक २३ ऑक्टोबर, २०१८ च्या शासन निर्णयाव्दारे राज्यातील सन २०१८ च्या खरीप हंगामातील Trigger-२ लागू झालेल्या १८० तालुक्यांमध्ये दुष्काळ सदृश्य परिस्थिती जाहिर करून काही सवलती जाहिर करण्यास मंजूरी दिली होती. आता त्या विभागाच्या संदर्भ क्र.४ येथील दिनांक ६ नोव्हेंबर, २०१८ च्या शासन निर्णयाव्दारे या तालुक्यांव्यतिरिक्त राज्यातील एकूण २६८ महसूली मंडळामध्ये दुष्काळ घोषित करून सवलती लागू करण्यास शासनाची मंजूरी देण्यात आली आहे. यामध्ये शालेय/महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा शुल्कात माफी ही सवलत समाविष्ट आहे.

२. दिनांक २३ ऑक्टोबर, २०१८ च्या महसूली विभागाच्या शासन निर्णयास अनुसरून तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारितील विविध व्यावसायिक अभ्यासक्रमांकरीता विद्यापीठ/ महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाचे परीक्षा शुल्क माफ करण्याबाबत आवश्यक ते आदेश संदर्भ क्र.३ येथील दिनांक ५ नोव्हेंबर, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आले आहेत.

शासन निर्णय :

.. तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील अभ्यासक्रमांकरीता शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये परीक्षा शुल्क माफीची योजना संदर्भ क्र.४ येथील दिनांक ६ नोव्हेंबर, २०१८ च्या महसूल व वन विभागाच्या शासन निर्णयानुसार दुष्काळग्रस्त म्हणून घोषित केलेल्या २६८ महसूली मंडळातील गावांमधील रहिवासी असलेल्या विद्यार्थ्यांकरीता लागू करण्यात येत आहे. तसेच २०१८ या वर्षामध्ये यापुढे महसूली व वन विभागाने अन्य तालुक्यांमध्ये / मंडळामध्ये दुष्काळ जाहिर केल्यास अशा गावांतील विद्यार्थ्यांना परीक्षा शुल्क माफीची ही योजना लागू राहिल.

२. याबाबत पुढे असेही आदेश देण्यात येत आहेत की,

- १) चालू वर्षी राज्य शासनाने दुष्काळग्रस्त म्हणून जाहिर केलेल्या गावांतील रहिवासी असलेल्या विद्यार्थ्यांने तो त्या दुष्काळग्रस्त गावातील राहिवासी असल्याच्या पुराव्यासह परीक्षा शुल्क माफीसाठी संबंधित संस्थेकडे अर्ज करणे आवश्यक राहिल. संबंधित संस्थेने असे अर्ज तपासून त्यांच्या शिफारशीसह संबंधित विद्यापीठाकडे / मंडळाकडे पाठविणे आवश्यक राहिल.
- २) राज्य शासनाने दुष्काळ घोषित केलेल्या गावातील विद्यार्थ्यांकांनुसार संबंधित विद्यापीठाने / स्वायत्त संस्थेने / महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाने कोणत्याही स्वरूपाचे परीक्षा शुल्क आकारु नये.
- ३) संबंधित विद्यापीठाने / स्वायत्त संस्थेने / मंडळाने दुष्काळग्रस्त भागातील परीक्षा शुल्क माफीच्या योजनेसाठी पात्र असलेल्या विद्यार्थ्यांकांनुसार चालू शैक्षणिक वर्षासाठी परीक्षा शुल्क यापूर्वीच आकारले असेल तर अशा विद्यापीठाने / स्वायत्त संस्थेने / मंडळाने सदर विद्यार्थी -
 - अ) राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेनंतर्गत पात्र असल्यास त्या विद्यार्थ्यांस ५० टक्के परीक्षा शुल्क परत करावे.
 - ब) सदर विद्यार्थी राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेनंतर्गत पात्र नसल्यास म्हणजे त्या विद्यार्थ्यांचा प्रवेश संस्थास्तरावरील असल्यास त्या विद्यार्थ्यांस १०० टक्के परीक्षा शुल्क परत करावे.
- ४) ज्या विद्यार्थ्यांना राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेनंतर्गत परीक्षा शुल्काची ५० टक्के रक्कम प्राप्त होईल आणि त्याने विद्यापीठाकडे / मंडळाकडे परीक्षा शुल्क अद्याप भरले नसेल त्या विद्यार्थ्यांने ही रक्कम १५ दिवसाच्या आत संबंधित विद्यापीठे / मंडळाकडे / स्वायत्त संस्थेकडे जमा करणे आवश्यक राहिल.

५) इतर अटी व शर्ती संदर्भ क्र.३ येथील दिनांक ६ नोव्हेंबर, २०१८ च्या शासन निर्णयामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे राहतील.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१८११२०१५०१००९६०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Sanjay A.
Dharurkar

Digitally signed by Sanjay A. Dharurkar
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=Higher and Technical
Education Department, postalCode=d-440092, st=Maharashtra,
tS.d.20163714514393040d5c713948604a70c0be23011448b7f6e013
8630b9c7ea7a2, cn=Sanjay A. Dharurkar
Date: 2018.11.20 16:39:34 +05'30'

(संजय औ. धारुरकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
३. संचालक, कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
४. कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे
५. कुलगुरु, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, ता.मागणगांव, जि.रायगड
६. संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत,४१,
७. खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१
८. सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये (सर्व), (संचालक, तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत)
९. संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण, मुंबई, खेरवाडी, वांद्रे (पूर्व), मुंबई
१०. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालये (सर्व)
११. सर्व जिल्हाधिकारी
१२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई / नागपूर
१३. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई / नागपूर
१४. महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. उप सचिव (मशि/विशि/अर्थसंकल्प), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१६. अवर सचिव (तांशि-३/ विशि-३), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१७. कक्ष अधिकारी (मशि-२/मशि-४/तांशि-५/तांशि-६/साशि-१), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१८. सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे स्वीय सहायक
१९. निवडनस्ती/तांशि-४

राज्यातील दुष्काळ घोषित केलेल्या १५१
तालुक्याव्यतिरिक्त इतर तालुक्यामधील
२६८ महसुली मंडळामध्ये दुष्काळ घोषित
करून सवलती लागू करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:- एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/म-७
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक:- ०६ नोव्हेंबर, २०१८

- वाचाः- १) शासन निर्णय, महसुल व वन विभाग, क्र:- संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.१७३/२०१७/म-७,
दिनांक- ७ ऑक्टोबर, २०१७
- २) शासन निर्णय, महसुल व वन विभाग, क्र:- संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.१७३/२०१७/म-७,
दिनांक- २८ जून, २०१८
- ३) शासन पत्र क्र.एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/म-७ दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०१८,
दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१८
- ४) शासन पत्र क्र.एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.१९४/म-७ दिनांक १९ ऑक्टोबर, २०१८
- ५) शासन पत्र क्र.एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/म-७ दिनांक २३ ऑक्टोबर, २०१८,
- ६) शासन पत्र क्र.एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/म-७ दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१८.

प्रस्तावना:

दुष्काळ व्यवस्थापन संहिता, २०१६ मधील तरतुदी व निकष विचारात घेवून संदर्भाधीन क्रमांक ५ येथील शासन निर्णयान्वये राज्यातील १५१ तालुक्यामध्ये दुष्काळ घोषित करण्यात आला आहे. या व्यतिरिक्त राज्यातील इतर तालुक्यातील महसुली मंडळामध्ये जून ते सप्टेंबर २०१८ या कालावधीत कमी पर्जन्यमान झाले असल्याचे आढळून आले आहे. अशा महसुली मंडळामध्ये दुष्काळ घोषित करून तेथे सवलती लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

राज्यातील दुष्काळ घोषित केलेल्या १५१ तालुक्याव्यतिरिक्त इतर तालुक्यामधील ज्या महसुली मंडळामध्ये जून ते सप्टेंबर २०१८ या कालावधीत तालुक्याच्या सरासरी पर्जन्याच्या ७५% पेक्षा कमी व एकूण पर्जन्यमान ७५० मि.मि. पेक्षा कमी झाला आहे अशा परिशिष्ट-अ येथे नमूद केलेल्या एकूण २६८ महसुली मंडळामध्ये दुष्काळ घोषित करून खालील सवलती लागू करण्यास शासनाची मंजूरी देण्यात येत आहे.

- १) जमीन महसूलात सूट.
- २) सहकारी कर्जाचे पुनर्गठन.
- ३) शेतीशी निगडीत कर्जाच्या वसूलीस स्थगिती.
- ४) कृषी पंपाच्या चालू विजिलात ३३.५% सूट.
- ५) शालेय/महाविद्यालयीन विद्यार्थ्याच्या परिक्षा शुल्कात माफी.
- ६) रोहयो अंतर्गत कामाच्या निकषात काही प्रमाणात शिथिलता.
- ७) आवश्यक तेथे पिण्याचे पाणी पुरविण्यासाठी टँकर्सचा वापर.
- ८) टंचाई जाहीर केलेल्या गावात शेतक-यांच्या शेतीच्या पंपाची वीज जोडणी खंडीत न करणे.

२. या आदेशान्वये देण्यात येणा-या विविध सवलतीपोटीचा आर्थिक भार संबंधित प्रशासकीय विभागांनी उचलावा व त्यासाठी आवश्यक निधी उपलब्ध करून घावा. त्यानुसार या प्रकरणी पुढील उचित कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अनुपालन अंहवाल या विभागास सादर करण्यात यावा.

३. संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी याना सोबतच्या परिशिष्ट-अ मध्ये नमूद केलेल्या २६८ महसुली मंडळामध्ये उपरोक्त उपाययोजना अंमलात आणण्यास प्राधिकृत करण्यात येत आहे. त्यांनी तातडीने सदर उपाययोजना अंमलात आणाव्यात.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सोकेतांक २०१८१९०६१७२१०९३११९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

Vijay Marotrao
Nandekar

Digitally signed by Vijay Marotrao Nandekar
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra,
ou=Revenue and Forest Department,
postaKode=400032, st=maharashtra,
754 20-77eb3263d1e0790641287679512e
3ff18f52c79815a1fb0de16ca5a50c9976,
cn=Vijay Marotrao Nandekar
Date: 2018.11.06 17:27:20 +05'30'

(वि. मा. नांदेकर)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव
- २) मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव (सर्व)
- ३) सर्व लोकसभा सदस्य/राज्यसभा सदस्य (महाराष्ट्रातील)
- ४) सर्व विधानसभा सदस्य/विधान परिषद सदस्य
- ५) मा. मुख्य सचिव यांचे उप सचिव
- ६) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) अपर मुख्य सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मुंबई
- ८) अपर मुख्य सचिव (मदत व पुनर्वसन), मुंबई
- ९) अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मुंबई
- १०) अपर मुख्य सचिव (पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग), मुंबई
- ११) प्रधान सचिव (ऊर्जा, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग), मुंबई
- १२) प्रधान सचिव (सहकार), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मुंबई
- १३) प्रधान सचिव, जलसंपदा विभाग, मुंबई.
- १४) सचिव, मृदू व जलसंधारण विभाग, मुंबई.
- १५) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १६) महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर
- १७) महालेखापाल-१/२ (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर
- १८) सर्व विभागीय आयुक्त
- १९) जिल्हाधिकारी, सर्व
- २०) जिल्हा अधिकारी, कृषि अधिकारी, सर्व
- २१) वित्त विभाग, व्यय-१/अर्थसंकल्प कक्ष/अर्थोपाय कक्ष), मंत्रालय, मुंबई
- २२) सर्व सहसचिव/उपसचिव कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २३) महसूल व वन विभाग (म-११/म-३), मंत्रालय, मुंबई-३२
- २४) निवड नस्ती म-७ कार्यासन.

शासन निर्णय क्र. एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/म-७ दिनांक ०६ नोवेंबर, २०१८

परिशिष्ट- अ

दुष्काळ घोषित करण्यात येत आसलेल्या २६८ महसुल मंडळाची यादी

क्र.	जिल्हा	तालुका	महसुल मंडळ
१.	नाशिक (१७)	कळवण	कळवण, नवीबेज, मोकभांगी
२.		दिंडोरी	दिंडोरी, मोहाडी, वरखेडा
३.		निफाड	निफाड, रानवड, चांदोरी, देवगाव, सायखेडा, नांदूर
४.		येवला	नगरसुल, अंदरसुल, पातोडा, सावरगाव, जळगाव
५.	धुळे (३)	साक्री	म्हसदी, निजामपूर, पिंपळनेर
६.	नंदुरबार (३)	अक्कलकुवा	अक्कलकुवा, खापर, मोरांबा
७.	जळगाव (३)	एरंडोल	कासोडा, उत्रंगगृह
८.		धरणगाव	सौनवड
९.	अहमदनगर (२)	कोपरगाव	दहीगाव
१०.		श्रीरामपूर	बेलापूर
११.	पुणे (१९)	हवेली	थेऊर, ऊरुळीकांचन, भोसरी, चिंचवड, कळस, हडपसर, वाघोली
१२.		मुळशी पौड	थेरगाव
१३.		भोर	वेळू
१४.		जुन्नर	जुन्नर, नारायणगाव, वडगाव, निमुलगाव, बेल्हा, ओटूर
१५.		खेड राजगुरुनगर	चाकण, आळंदी, पिंपळगाव, कान्हेरसर
१६.	सोलापूर (१३)	उत्तर सोलापूर	शोळगी, ति-हे, माडी, वडाला
१७.		बार्णी	आगळगाव, वैराग, उपालेडू, गौडगाव, पांगरी, पानगाव, नारी, सुर्डी, खांडवी
१८.	सातारा (१९)	सातारा	नागठाणे, वळुथ, तासगाव, अपशिंगे
१९.		जावळीमेधा	आनेवाडी, कुडाळ
२०.		पाटण	चाफळ, तराळे, मल्हारपेठ, तळमावले
२१.		कराड	इंदोली, कवठे
२२.		खटाव वडूज	वडूज
२३.		खंडाळा	वाठार, लोणंद
२४.		वाई	पाचवड, भुईज, ओझर्डे, सुरुर
२५.	सांगली (१०)	मिरज	आरग

२६.		वाळवा ईस्लामपुर	वाळवा, पेठ, कासेगाव, आष्टा, ईस्लामपुर, कामेरी
२७.		पलूस	भिलवडी, पलूस
२८.		कडेगाव	नेवारी
२९.	कोल्हापूर (११)	हातकणंगले	हातकणंगले, कबनूर, हेलें, हुपरी, रुई, बडगाव, वाठार, इचलकरंजी
३०.		शिरोळ	तृसिंहवाडी, नंदाणी
३१.		पन्हाळा	पन्हाळा, कोडोली
३२.		करवीर कोल्हापूर	मुडशिंगी, इसपुली, कानेरी
३३.		गडहिंगलज	दुंडागे, हलकरणी, कसबा
३४.		भुदरगड	कुर
३५.	जालना (२)	मंठा	तळणी, पांगरी
३६.	लातूर (४२)	लातूर	लातूर, बाभळगाव, हरंगुळ, मुरुड, गातेगाव, तांदुळजा, चिंचोली,
३७.		औसा	औसा, लामजना, मातोळा, भादा, बेलकुळ, किन्नीथोट, किल्लारी
३८.		अहमदपूर	अहमदपूर, खंडाळी, आंदोरी, शीरुर, हाडोळती
३९.		निलंगा	पानचिंचोली, औराद, अंबुलगा, मदनसुरी, कासारशिरसी
४०.		उदगीर	उदगीर, नागलगाव, नळगीर, मोघा, हेर, देवर्जन
४१.		चाकुर	चाकुर, नळेगाव, वडवळ, शेळगाव, झरी
४२.		रेनापूर	पोहरेगाव, कारेपूर
४३.		दावणी	देवणी, बोरोळ, वलांडी
४४.		जळकोट	जळकोट, घोणसी
४५.	नांदेड (१४)	बिलोली	बिलोली, सगरोळी, कुंडलवाडी, आदमपूर
४६.		लोहा	लोहा
४७.		हदगाव	मनाठा
४८.		किनवट	इस्लापुर, जलधरा, शिवणी
४९.		धर्माबाद	करखेली, जारीकोट
५०.		नायगाव ख	कुटूर, नरसी, मांजरम
५१.	परभणी (८)	गंगाखेड	माहातपुरी, माखणी, राणीसावरगाव
५२.		जिंतुर	जिंतुर, बोरी, आडगाव, चारठाणा
५३.		पुणी	लिमला
५४.	हिंगोली (२)	वसमत	गिरगाव, टेभुणी

५५.	बुलडाणा (२१)	जळगाव जामोद	चिंपळगाव काळे, वडशिंगी, आसलगाव,
५६.		चिखली	एकलारा, कोलारा, धोडप, पेठ, शेलगाव आटोळ, चांधई
५७.		बुलडाणा	साकळी, म्हसाळा
५८.		देऊळगाव राजा	देऊळगाव राजा, तुळजापुर, मेहुणा राजा, अंढेरा
५९.		मेहकर	जानेफळ, शेलगात देशमुख, देऊळगाव माळी, वरवंड, लोणी गवळी, नायगाव दत्तापूर
६०.	अकोला (१)	अकोट	आसेगाव
६१.	वाशिम (२)	मालेगाव	जुळळका
६२.		मानोरा	उमरी
६३.	अमरावती (१६)	अमरावती	शिराळा, नांदगाव
६४.		भातुकळी	पुर्णानगर, आष्टी, आसरा
६५.		चांदूररेलवे	आमला
६६.		तिवसा	कु-हा
६७.		दर्यापूर	दारापूर, सामदा, थिलोरी
६८.		चांदूर बाजार	करजगाव, आसेगाव, तळेगाव, शिरसगाव
६९.		धामणगाव	चिंचोली, अंजनसिंगी
७०.	यवतमाळ (७)	नेर	शिरजगाव, मोझर
७१.		पुसद	गौल, वेलोरा
७२.		घाटंजी	शिरोली, शिवणी, घोटी
७३.	वर्धा (१९)	आर्वी	आर्वी, वाठोडा, वाधोणा, खरांगणा, विरुळ, रोहणा
७४.		वर्धा	आंजी, वायगाव
७५.		शेलू	झडशी
७६.		देवळी	विजयगोपाल, भिंडी, आंदोरी
७७.		हिंगणघाट	अलीपूर
७८.		समुद्रपूर	जाम, गिरड, कोरा, वायगाव, कांडळी, मांडगाव
७९.	नागपूर (८)	नागपूर (ग्रामीण)	गोधणी
८०.		हिंगणी	आडेगाव, टाकळघाट
८१.		रामटेक	देवळापार
८२.		उमरेड	मकारधोकडा, हेवंती, पाचगाव
८३.		कुही	मांडळ
८४.	भंडारा (२)	तुमसर	नाकडोंगरी
८५.		पवनी	आमगाव

८६.	गोंदिया (३)	गोंदिया	खामरी
८७.		देवरी	मुल्ला
८८.		मोरगाव अर्जुनी	नवेगाघबांध
८९.	चंद्रपूर (१३)	मूल	चिखली
९०.		गोंडपिंपरी	ढाबा
९१.		वरोरा	माढेळी, टेमुडा, शोगाव, खांबाडा, चिकणी
९२.		भद्रावती	नंदोरी, चंदनखेडा, मुधाली, मांगली, धोडपेठ
९३.		पोंभुणा	पोंभुणा